

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Caută în adevarul.ro

Home

Știri interne

Știri locale

Știri externe

Politică

Economie

Sport

Carol al II-lea, tatăl vitreg al aviației militare. Marile scandaluri de corupție din perioada când un avion costa cât un bloc cu 5 etaje VIDEO

Remus Florescu

65

live

Publicat: 13.05.2023 19:18

Ultima actualizare: 13.05.2023 20:08

România a început, la fel ca majoritatea țărilor europene după Primul Război Mondial, o cursă a înzestrării armatei cu avioane militare moderne. Procesul a fost însoțit de mari scandaluri de corupție, ale căror cap de afiș a fost chiar regele Carol al II-lea.

Carol al II-lea a decis să nu angajeze România în război în 1940. FOTO: Historia

De numele regelui [Carol al II-lea](#) al României au fost legate mai multe scandaluri de corupție, însă poate cele mai răsunătoare au fost cele privind înzestrarea armatei și

Comandorul (r) Gheorghe Vartic, istoric militar care face parte din colegiul de redacție al Revistei de Istorie Militară, a explicat pentru „Weekend Adevărul” că în perioada interbelică au existat mari scandaluri de corupție cu privire la înzestrarea armatei. „Corupție a fost și va fi”, spune comandorul.

Numele lui Carol al II-lea apare în două ipostaze în legătură cu aceste scandaluri: în calitate de inspector general al Aviației, în 1924, dar și în calitate de conducător al Regatului, după 1930.

„Aviația și Marina constituiesc domeniile pentru care solitudinea și grija augustului nostru suveran s-au manifestat cu o atențiune deosebită și cu o adâncă cunoaștere a tuturor problemelor tehnice și de organizare, căpătată de pe vremea când Majestatea sa comandase ani la rând, ca Principe Moștenitor, Marina Regală și Aeronautica”, se arată într-un articol publicat, în 1 iunie 1940, în Revista Fundațiilor Regale, în care se face un bilanț al deceniului care a trecut de la restaurația din 1930.

Cu bune și cu rele, Carol al II-lea și-a pus puternic amprenta asupra aviației militare în perioada interbelică. El a înțeles, la fel ca alți lideri ai vremii, că războiul modern nu se poate câștiga fără o aviație puternică.

„La sfârșitul anului 1939, deci când Al Doilea Război Mondial începuse și era în plină desfășurare, aviația militară românească dispunea doar de 276 de avioane de luptă, fapt nesatisfăcător. Ca urmare, documentul «Ipoteza 32», elaborat în acel an de Marele Stat Major, solicita ca strict necesare 838 de avioane pentru dotarea unităților operative, detaliind pe categorii de aviație necesară”, se arată în volumul de referință în domeniu, „Aeronautica română în anii celui de-Al Doilea Război Mondial” de Aurel Pentelescu și Marius-Adrian Nicoară (Editura Editgraph, 2011).

Pe lângă cantitățile insuficiente, autorii susțin că avioanele aveau „un grad de uzură

morală ridicat”.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Home

Știri interne

Știri locale

Știri externe

Politică

Economie

Sport

„Un muzeu cu 52 de tipuri de avioane“

În volumul citat este devoalat un alt călcâi al lui Ahile în ceea ce privește aviația militară română: varietatea halucinantă a tipurilor de avioane din dotare. Aveam aparate din Italia, Franța, Anglia, Germania, Polonia, Suedia, România.

„Cu toate eforturile făcute în ultimii ani, și pe care trebuie să le recunoaștem, lipsurile sunt mari și la material și la personal, iar materialul volant este un muzeu cu 52 de tipuri de avioane și 36 de tipuri de motoare”, se arată în raportul înaintat Consiliului de Miniștri, în 1940, de șeful Subsecretariatului de Stat al Aerului, generalul Gheorghe Jienescu.

Mai bine stăteam în ceea ce privește piloții, astfel că istoricii Aurel Pentelescu și Marius-Adrian Nicoară notează că pe întreaga durată a războiului *„s-a reușit pregătirea unui număr ridicat (aproape dublu față de necesar) de cadre: piloți, tehnicieni etc.”.*

Un alt aspect pozitiv menționat de autorii citați a fost dezvoltarea industriei aeronautice românești în perioada interbelică. Fabricile Astra-Arad, SET (Societatea

pentru Explorări Tehnice), uzinele IAR Brașov, întreprinderea ICAR, întreprinderea militară ASAM și societatea de Transport Constanța (STC) au produs avioane de

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevarul.ro

[Home](#) [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

În volumul „Aeronautica română în anii celui de-Al Doilea Război Mondial” se subliniază efectul pozitiv asupra aviației al colaborării cu specialiștii din Germania. Comandantul Corpului 1 Aerian Român, general-comandat aviator Emanoil Ionescu, preciza, în iulie 1944, într-un document-sinteză: „*La sfârșitul acestui an de activitate (de când corpul 1 Aerian Român, dotat cu material german, și în subordinea operativă a Flotei 4 Aeriană Germană, a intrat în acțiuni militare pe frontul de la Stalingrad – n.n.), unitățile și personalul au căpătat suficientă experiență, încât nu se mai poate face nicio deosebire între unitățile române și cele germane*”.

Un avion bombardier costa în perioada interbelică o mică avere. FOTO: Arhivă

Un avion cât 300 de vagoane cu grâu

Situația aviației române este zuqrăvită „în roz” în Revista Fundațiilor Regale, în 1

unie 1940, într-un număr dedicat unui centenar de la restaurația monarhiei.

Revista al cărei redactor-șef era Camil Petrescu, iar din comitetul de direcție făceau

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevarul.ro

Home Știri interne ▼ Știri locale ▼ Știri externe ▼ Politică Economie Sport

vremurile mînte .

Într-un articol din revistă intitulat „Aviația și Marina sub M.S. Regele Carol II” din 1940 se arăta că „aviația și marina de astăzi sunt o creație a majestății sale Regele Carol II”. În articol se făcea o comparație între înzestrarea aviației între 1930 și 1940, când „*aveam câteva avioane de vânătoare Spad 61, cu viteză de 220 kilometri pe oră și modeste calități de zbor*”, iar ca „*avioane de bombardament, aveam și noi materialul epocii, anume niște biplane voluminoase de tip Farman sau Liore-Olivier cu viteză de vreo 160 km pe oră*”. Pe scurt, performanțele avioanelor din dotarea Armatei erau în 1930 similare cu cele de la nivelul armistițiului.

Pentru a se accentua eforturile făcute sub domnia lui Carol al II-lea, în articol se arată și cât de scumpe erau avioanele în acea perioadă: un avion de vânătoare costa 8 milioane de lei, iar unul de bombardament valora 15-20 de milioane de lei, bani cu care se puteau cumpăra atunci o casă-bloc cu 5-6 etaje sau un vapor cu 250-300 de vagoane de grâu. „*Da, aviația este scumpă, dar lipsa ei costă și mai scump*”, concluzionează autorul articolului elogios.

Acesta menționează faptul că regele a înțeles importanța aviației și a înființat un Subsecretariat de Stat al Aerului și un Fond de înzestrare a Armatei, din care o mare parte a ajuns la aviație. De asemenea, se menționează sprijinul acordat de Carol industriei aeronautice autohtone, care a cunoscut o dezvoltare fără precedent. Fără a se preciza cifre exacte, în articol se concluzionează că „materialul de azi al Aviației militare reprezintă cantitativ și calitativ aproape 20 de ori valoarea materialului din 1930”.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

[Home](#) [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

La exterior „liceu“, la interior „muzeu“

Realitatea însă era mai nuanțată decât lăsa să se întrevadă propaganda din revistele susținute de Fundația Regală. În presa epocii au fost relatate mai multe scandaluri privind achiziționarea unor avioane vechi și uzate din străinătate la prețuri exorbitante de aparate noi de zbor.

Istoricul Alex Mihai Stoenescu arată în „Istoria loviturilor de stat în România“ că regele Carol al II-lea a profitat de poziția sa și de accesul la informații strategice pentru a influența decisiv negocierile pe care România le purta în perioada interbelică pentru a-și dota armata cu avioane. Suspiciuni au apărut din perioada când acesta fusese numit inspector general al Aviației în 1924.

Totul a început cu Contractul Payot. La 28 decembrie 1920 s-a încheiat la Paris Contractul Payot, care prevedea livrarea de către România a unei cantități de petrol Franței, în valoare de 54.000.000 de franci francezi în schimbul unor furnituri

militare și avioane. Problema a constatat în faptul că francezii au furnizat avioane de recunoaștere și de bombardament ușor tip Breguet 14, cu un grad mare de uzură, în condițiile în care contractul stipula că acestea trebuie să fie noi. Armata a cheltuit sume importante de bani pentru repararea acestor adevărate obiecte de muzeu.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

[Home](#) [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

avioane de bombardament tip DeHavilland DH-9 și 20 de avioane de vanatoare Bristol F. 2, fabricate între anii 1916-1917, aparate care duseseră greul în anii Primului Război Mondial. Nu s-a trecut în contract obligativitatea ca avioanele să fie noi, astfel să s-au primit aparate DH-9 uzate, cu motoarele ruginite. La testarea lor în Anglia, din primele 10 avioane numai două au putut să se ridice de la sol.

Guvernul a contactat un avocat britanic pentru a da în judecată compania, însă acesta a concluzionat că deși Ministerul de Război a fost păcălit de compania britanică, poate pierde procesul din cauza nenumăratelor greșeli ce s-au făcut când s-a semnat contractul.

În ancheta care a urmat, unul dintre ofițerii care au participat la încheierea contractului, colonelul A. Popovici, a declarat procurorului militar: „*Am primit ordine clare de la mareșalul Palatului ca acest contract să se deruleze așa cum a dorit societatea engleză și să se menționeze că la încercarea aparatelor în aer acestea sunt foarte bune pentru misiunile lor*”.

În acea perioadă, prințul moștenitor Carol era inspector general al Aeronauticii și este bănuț că s-ar fi implicat în afacere, care a costat statul român 10.000.000 de lei. Avioanele DH-9 au fost transformate în avioane civile, fiind scoase din serviciu după numai trei ani din cauza lipsei pieselor de schimb.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

[Home](#) [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

Avioanele Siskin-Armstrong au ajuns și în România. FOTO: Forțele Aeriene Britanice

Afacerea „Prototipul“

A urmat așa-zisa Afacere Siskin-Armstrong în 1924, când guvernul liberal a aprobat un credit în valoare de 420.000.000 de lei pentru achiziționarea unui lot de 150 de avioane de recunoaștere și bombardament ușor și a 60 de avioane de vânătoare. O comisie formată din ofițeri superiori de aviație s-a deplasat în Anglia la firma Siskin-Armstrong pentru achiziționarea unui avion de vânătoare tip Siskin, aparat care nu fusese testat, urmând ca testele să se realizeze chiar în timpul construirii

seriei de avioane comandate. Prototipul n-a îndeplinit condițiile cerute de militari români, dar compania nu a vrut să efectueze modificările cerute, astfel că s-a ajuns într-un impas.

La 21 ianuarie 1925 a sosit, la Londra, Tancred Constantinescu, ministrul Industriei și Comerțului, pentru a debloca situația neplăcută. Maiorul Gheorghe Negrescu, cel care conducea comisia română de negociere, l-a informat pe ministrul liberal

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevarul.ro

[Home](#) [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

Până la urmă, s-a trecut la testarea prototipului avionului Siskin de către un aviator român. Încercarea s-a finalizat cu o tragedie în 18 februarie 1925: maiorul av. Ștefan Sănătescu s-a prăbușit la sol din cauza ruperii în aer a avionului, așa cum avertizase Negrescu.

S-a constituit o comisie de anchetă, însă fără rezultat. La ordinul prințului moștenitor Carol, inspector general al Aeronauticii, membrii comisiei au fost schimbați și situația s-a tergiversat. Într-un articol al revistei „Historia” se arată că „în perioada încheierii contractului (semnat cu firma engleză, până la urmă, de ministrul Tancred Constantinescu), prințul moștenitor Carol a vizitat Uzinele Armstrong și afacerea s-a derulat imediat, acesta fiind interesat de cumpărarea avionului Siskin. Fără îndoială că, pentru această susținere, a primit un comision substanțial; în Arhivele Militare Române se găsesc documente importante care atestă acest aspect grav de corupție al viitorului suveran.

Citește și: [Ziua în care Carol al II-lea a pus capăt democrației. Iuliu Maniu: „Noi nu ne-am supus nici ungarilor“ VIDEO](#)

Istoricul Alex Mihai Stoenescu arată în „Istoria loviturilor de stat în România” că prințul Carol a reușit să obțină pentru dotarea aviației militare un credit de aproximativ 500 de milioane de lei (n.r. – aproximativ 96,5 milioane de dolari sau echivalentul a circa 4,6 tone de aur), care trebuia să fie destinat achiziționării unui lot de 150 de avioane de recunoaștere și 60 de avioane de vânătoare.

În condițiile în care exista opțiunea cumpărării unor avioane care și-au dovedit deja eficiența, „de la început a părut suspect interesul lui Carol pentru propunerea firmei britanice Siskin-Armstrong, care oferea un avion total necunoscut, aflat în faza de prototip, fără să treacă probele de rezistență statică și, oricum, fără posibilitatea cunoașterii performanțelor de zbor”, arată istoricul.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

[Home](#) [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

Armstrong, care a livrat Armatei romane un anumit număr de 60 de avioane noi, dar uzate moral. Pierderile suferite de România s-ar fi ridicat la 100.000.000 de lei.

Timbrul aviației era necesar pentru orice petiție, iar banii au ajuns la înzestrarea aviației.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Home [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

trebuiau să plătească timbrul de aviație pentru toate petițiile către autorități, corespondența poștală, orice act judecătoresc, biletele de tren etc.

Subsecretarul de Stat al Aerului, ing. av. Radu Irimescu, susținea, în 1932, că în ciuda faptului că banii din taxa de timbru a aviației s-au cheltuit, starea aviației a rămas precară: „*Suntem dezarmați în caz de război*”, afirma acesta ca răspuns la interelările din partea parlamentarilor.

„Deși cunoștea situația reală a fondurilor realizate din vânzarea „timbrului aviației”, ministrul Radu Irimescu n-a avut curajul să arate implicarea Casei Regale, a sustragerii unor sume importante de către prințul Nicolae și regele Carol al II-lea. Mai mult, subordonații săi furaseră bunuri aparținând aeronauticii fără să fie sancționați”, se arată într-un articol din „Historia”. Astfel, circa 100 de automobile particulare „funcționau cu benzină de avion”, realizând lunar o pagubă de 180.000 de litri, adică 550.000 de lei.

În ședința Senatului din 20 aprilie 1934, generalul Arthur Văitoianu a afirmat că nu se justifica o sumă de 318.000.000 de lei obținută de la Fondul Național al Aviației și nimeni nu știa unde s-au cheltuit acești bani.

Generalul senator Nicolae Alevra a publicat în revista „Aviachim”, în ziua de 25 iunie 1934, un articol în care arăta că deși în legea pentru înființarea și funcționarea Fondului National al Aviatiei se prevedea clar ca sumele rezultate din vânzarea

„timbrului aviației” să fie întrebuințate numai pentru investiții, în bugetul din anul respectiv, s-au alocat sume destinate pentru furnituri de birou, diurne, subvenții, deplasări etc. Acesta se arăta mirat de faptul că sumele colectate s-au ridicat doar la 305 milioane de lei, suma reală estimată fiind de 500 de milioane de lei. A fost criticat în presa vremii și faptul că pe primul loc au fost puse achizițiile din străinătate. Astfel, în anul 1935 s-au comandat în străinătate avioane în valoare de 635.000.000 de lei, în timp ce industria națională de construcții aeronautice a primit comenzi de numai 56.000.000 de lei.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

[Home](#) [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

Romaniei platesc pentru «timbrul aviației» sume foarte mari. Cu aceștia trebuia să se cumpere avioane, dar nu s-a realizat așa ceva. Explicația este certă: s-au furat banii aviației, plătiți cu resemnare și înțelegere. Prea mult se fură, la noi, direct. S-a făcut în așa fel încât materialul aeronautic socotit în registrele oficiale cu sume fantastice să nu coste în realitate atâția bani. Cerem sancționarea hoților care au furat aviația”.

România avea peste 50 de tipuri de avioane la începutul celui de-al doilea război mondial.

Între propaganda comunistă și cea regalistă

Carol al II-lea a fost de asemenea ținta istoricilor în perioada comunistă, fiind exponentul preferat de propagandă al decadenței familiei regale. Într-un articol publicat în „Magazin istoric”, istoricul Ion Coman vorbește despre afacerile cu

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevarul.ro

Home [Știri interne](#) ▾ [Știri locale](#) ▾ [Știri externe](#) ▾ Politică Economie Sport

faptul că țara nu avea aviația necesară în cazul unei invazii, aviație pe care ar fi trebuit să o aibă având în vedere banii ce s-ar fi strâns cu acest scop. Atunci, Nicolae Iorga, „*străfulgerat de o bănuială*”, l-ar fi întrebat pe rege: „*«Dar unde sunt banii de pe taxa timbrului, Sire?»*». La care regele a lăsat ochii, spășit, spre scumpele covoare de sub picioarele Măriei-Sale”. De asemenea, Ion Coman ajunge la concluzia că domnia lui Carol al II-lea a fost o afacere foarte rentabilă pentru rege, acesta mărindu-și averea de la 196 de milioane de lei (în 1927) la un miliard de lei.

Într-o analiză apărută în revista „*Historia*” se arată că începând din anii '80, istoricii români își nuanțează vehemența față de regalitate, chiar și față de Carol al II-lea. Istoricii Mircea Mușat și Ion Ardeleanu, în „*România după Marea Unire*”, balansează elemente negative și pozitive ale domniei lui Carol al II-lea. Astfel, abordând problema [ultimatumului sovietic din 1940](#), cei doi istorici redau părți din notele zilnice ale regelui din care reiese că el și-ar fi dorit rezistența României în fața Rusiei, când a fost anexată Basarabia.

Tot în „*Historia*” sunt citate documente din Arhivele Naționale ale României (ANR), fondul Președinția Consiliului de Miniștri – Serviciul Special de Informații, din care reiese că în corespondența cu autoritățile germane, regele Carol al II-lea și-a manifestat clar intenția să reziste în fața armatei ruse, însă la insistența Germaniei, a

cedat fără să tragă un foc de armă.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Home

Știri interne

Știri locale

Știri externe

Politică

Economie

Sport

Hitler a insistat și l-a convins pe Carol al II-lea să nu atace Rusia în 1940. FOTO: Arhivă

Gheorghe Vartic, istoric militar: „Elita militară era carlistă“

„Weekend Adevărul” a stat de vorbă despre imaginea lui Carol al II-lea dincolo de propaganda regalistă și cea comunistă cu comandorul (r) Gheorghe Vartic, istoric

militar, care face parte din colegiul de redacție al Revistei de Istorie Militară, editată, în prezent, de Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, din structura Ministerului Apărării Naționale. Acesta spune că regele a profitat încă de la început de poziția sa în cadrul aviației române, el fiind la conducerea Inspectoratului General al Aeronauticii încă de pe vremea când era doar prinț moștenitor.

Realitatea este undeva între retorica revistelor editate de Revista Fundațiilor Regale și cea a istoricilor comuniști. Comandorul și istoricul militar Gheorghe Vartic a găsit interesant faptul că, în ciuda tuturor scandalurilor cu privire la înzestrarea militară, elita militară a României din acea perioadă era carlistă.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

[Home](#) [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

Vartic crede că, totuși, aviația militară de dinainte de începerea celui de-Al Doilea Război Mondial era mai bine dotată, păstrând proporțiile, decât cea de acum.

„Weekend Adevărul”: Prințul Carol a gestionat în perioada interbelică mai multe contracte de achiziții suspecte de avioane. Care au fost efectele acestei politici asupra aviației militare românești la începutul celui de-Al Doilea Război Mondial?

Gheorghe Vartic: Înzestrarea Aviației române înainte de război consta în tot felul de avioane care existau în lumea asta. Tot felul de avioane, din toate am avut, de la nemți, de la italieni. Unele le-am cumpărat și le făceam și la noi, este adevărat că am făcut și noi. Dar nu a fost ceva extraordinar. Depinde din ce parte privești lucrurile. Citeam recent Revista Fundațiilor Regale din 1940, și acolo e un material „Aviația și Marina sub Carol al II-lea”. Vă dați seama ce se scrie. Se prezintă cu lux de amănunte ceea ce s-a achiziționat. Adevărul este că au fost mari probleme nu numai în ceea ce privește înzestrarea cu avioane, ci cu înzestrarea Armatei, în general.

- Carol al II-lea, susținut de elita militară în afară de scandalurile menționate

(Armstrong – Fokker), ce alte scandaluri au fost legate de înzestrarea cu avioane a Armatei?

Pe de o parte, a fost scandalul legat de timbrul aviației, o afacere oneroasă clară (n.r. – banii proveniți din timbrul de aviație trebuiau folosiți pentru înzestrarea Armatei cu avioane, însă nu se știe ce s-a întâmplat cu o mare parte din bani). Pe de altă parte, foarte mulți ofițeri, elita militară românească era carlistă și acesta este motivul pentru care au pus pe timbrul de aviație chipul lui, deși timbrul a fost instituit în 1929, timp în care el nu era rege. Din 1930 a venit, s-a impus, a făcut un fond pentru Apărare special unde să intre banii din vânzarea acestui timbru. Carol era pasionat de avioane, el era președintele Aeroclubului Regal Român, poziție obținută de la tatăl său, Regele Ferdinand.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevarul.ro

[Home](#) [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

menționată, cea din 1940. La fel de intrigant este faptul că elita militară era de partea lui. Cele mai dure critici la adresa lui Carol al II-lea le-am găsit în istoriografia comunistă (n.r. – care avea ca scop demonizarea perioadei monarhiei în România).

Corupția, vechea moștenire a omenirii

- Putem spune că exista o tradiție de corupție în ceea ce privește achizițiile pentru Armată?

Vai de mine, sigur. S-a discutat foarte mult despre afacerea Skoda. A fost un scandal uriaș în perioada aceea. Asta nu e nicio noutate că a fost corupție. A fost și va fi, că asta nu se poate eradica și mai ales în vremuri de criză, cum a fost perioada în care s-a parafat afacerea Skoda. În general, în perioade de criză, cum este și acum, se îmbogățesc acești mafioți care fură din banii publici.

- Dacă ar fi să comparăm înzestrarea Aviației române de acum cu cea de atunci, când credeți că stăteam mai bine?

Raportat la situația de atunci, eu zic ca stateam mai bine decât acum. Cum stam acum? Ce cumpărăm noi? MiG-urile astea și-au terminat și ele resursele. Chiar dacă am recondiționat, MiG-urile 21 Lancer sunt gata. S-a terminat cu ele. Dar dacă cumpărăm și acum la mâna a doua...

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Home

Știri interne ▾

Știri locale ▾

Știri externe ▾

Politică

Economie

Sport

Aviația militară de pe vremea lui Carol II era superioară celei de acum. FOTO: ROAF

Afaceri proaste pentru țară, bune pentru propria vistierie

Multe alte cazuri au făcut vâlvă în epocă, precum scandalul „avionului orb”, cum a fost poreclit avionul polonez P.Z.L.-11 F, deoarece din cauza aripilor parasol, pilotul nu vedea aproape nimic în iurul său. În 1931 s-a cumpărat un lot de 60 de avioane

... la vedea aproape nimic în jurul său. În 1921 s-a cumpărat din tot ce se găsea

P.Z.L.-11 F, la 1.643.000 de lei per/bucată, sumă foarte mare pentru un avion de vânătoare modest în ceea ce privește caracteristicile tactico-tehnice. Polonezii au câștigat competiția în dauna unor avioane germane Junkers sau olandeze Fokker. De data aceasta, actorul principal al afacerii a fost prințul Nicolae, care se pare că l-a convins pe Carol să achiziționeze avioane din Polonia.

În anul 1925 s-a încheiat Afacerea Spad-61, numele provenind de la avionul de producție franceză, construit din lemn, de o calitate îndoielnică, care a fost cauza a numeroase catastrofe, în urma cărora au murit nouă piloți. Ministerul de Război, prin Ordinul nr. 03774 din 1 noiembrie 1932, a interzis zborul acestui avion, pierderile suferite însumând zeci de milioane de lei.

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Home [Știri interne](#) [Știri locale](#) [Știri externe](#) [Politică](#) [Economie](#) [Sport](#)

în bombardiere de noapte, la prețul de 1.593.552 de franci francezi pe bucată. Acestea nu au fost întrebuințate pentru bombardamentul de noapte din simplul motiv că nicio instalație nu funcționa pentru acest fel de misiune.

Citește și: [De Ziua Regalității, despre Carol al II-lea, Dimitrie Gusti și Muzeul Satului](#)

[Remus Florescu](#)

Citește mai multe despre: [al doilea razboi mondial](#) [carol al ii-lea](#) [romania mare](#)

EVENIMENTE

65

live

Top articole

Studenta dată în urmărire națională și-a luat adio, subtil, de la apropiați, înainte să dispară. „A insistat să vin!” VIDEO

IAȘI

21:53

Un avion misterios patrulează deasupra României. Sute de oameni îi urmăresc traiectoria pe internet

EVENIMENTE

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevarul.ro

Home

Știri interne

Știri locale

Știri externe

Politică

Economie

Sport

Hari Bucur-Marcu, despre câștigătorul „Români au Talent”: „Copiii de șapte ani nu au discernământ. Nici natural și nici legal“

SOCIETATE

Șerban Huidu, despre reușita copilului-minune de la Românii au talent: „Nu este un motiv de laudă. Mi se pare îngrozitor...”

VEDETE

Un bărbat din Botoșani a ajuns la Urgențe după o partidă de amor extrem cu soția. Care e diagnosticul medicilor

BOTOȘANI

Horoscop rune 15-21 mai 2023. O zodie trebuie să se rupă de trecut. Alt nativ își va găsi o nouă iubire

HOROSCOPI

21:47

Se încarcă comentariile...

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Home

Știri interne

Știri locale

Știri externe

Politică

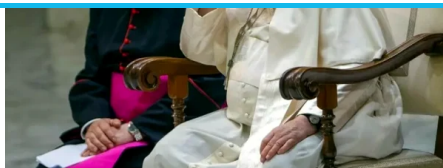
Economie

Sport

Planul nebunesc al Statelor Unite de a detona o bombă cu hidrogen pe Lună

DIGI24.RO

„Mulți copii sunt flămânzi și tu îmi aduci asta”. Papa a răbufnit când o femeie a deschis geanta și a cerut o...

STIRILEPROTV.RO

Filmul accidentului înfiorător din Argeș în care o fetiță de 10 luni a murit în mașina condusă de bunică. Copila se afl...

OBSERVATORNEWS.RO

"România a fost în mare

Despăgubiri de 500.000

Vremea se schimbă

pericol în februarie 2022". Unul dintre contestatarii lui Putin face o comparație între...

ZIARE.COM

„Hai, zi ceva! Scoate un sunet, te rog!”. Copil de trei ani, salvat în ultima clipă de un polițist de doar 22 de ani

KANALD.RO

de euro pentru un barbat din Buzău care a rămas fără organul sexual din cauza unor medici

lucru descoperite în Dacia. Ce semnificație aveau și cum erau făcute

Măștile aveau un rol special în lumea antică. Acestea erau folosite și în lumea dacică în special în cadrul unor ceremonii și petreceri.

Fostă prezentatoare la PRO TV, Majda a dejucat planurile de la Survivor! Știe cine va ajunge în finală: „Asta a ajutat este viteza de

croazieră, în depășiri nu zic, că sar ăia de l...

Ilfoveanul Ion Iliescu, ajuns

brusc în România. Ce temperaturi vom avea săptămâna viitoare

PLAYTECH.RO

Monica Odagiu a cedat când a văzut-o pe mama tânărului ucis în accident! Actrița și-a cerut iertare de la...

WOWBIZ.RO

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Home

Știri interne

Știri locale

Știri externe

Politică

Economie

Sport

Anunț DEFINITIV pentru Simona Halep! VERDICTUL a venit chiar ACUM

CAPITAL.RO

S-au înfometat până la moarte pentru „întâlnirea cu Iisus”. Masacrul de la Shakahola.

Analiză XTB: Cum va reacționa lira Cătălin Cazacu, acuzat că o înșelă pe Ramona Olaru cu Denise Rifai, alegerile de duminică din Turcia?

Duminica aceasta, Turcia va alege 600 de membri ai Parlamentului și un președinte. Va exista o schimbare la putere după 20 de ani de...

ECONOMIE

22:52

Fiica lui Andrei Bălan despre despărțirea de Andrei: „O neașteptată surpriză. Este o pierdere, dar am înțeles că este pentru binele nostru...”

FOTO. Imagini incendiare cu Ioana, soția lui Gabi Tamaș!

PROSPORT.RO

Fiica lui Liviu Dragnea s-a măritat în secret cu Alex Mațae: „S-au căsătorit cât eram la închisoare”

EVZ.RO

A Ilinca Vandici a confirmat zvonurile privind despărțirea de Andrei Neacșu, tatăl copilului ei. Prezentatoarea „Bravo, ai stil!” a postat...

VEDETE ROMÂNEȘTI

VEDETE

22:32

INTERVIU

Protagonistele din serialul Netflix „Queen Charlotte”, despre patriarhat,...

Cea mai recentă producție Netflix, un spin-off mult așteptat de fanii universului Bridgerton, este, bineînțeles, o ficțiune istorică, însă una...

FILME

22:19

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Home Știri interne ▼ Știri locale ▼ Știri externe ▼ Politică Economie Sport

Marile Câștigător ediției din acest an va fi desemnat peste câteva ore. România a fost eliminată în semifinala a doua, dar 26 de țări luptă pentru

AC

Democrația a luat-o razr

Click!

Ilina Vandici a confirmat zvonurile! S-a separat de Andrei Neacșu, tatăl copilului său

Ce trebuie să faci cu legumele și fructele de la supermarket, după ce le cumperi. Așa vei scăpa...

Sâmbătă, 13 Mai 2023

adevărul.ro

Home

Știri interne ▼

Știri locale ▼

Știri externe ▼

Politică

Economie

Sport

A ieșit Kate Middleton din grațiile Regelui Charles după încoronare? "E la limită" Cine o...

Click! Pentru femei

**Momentul viral de la
Încoronare! Versul
care a amuzat copios
telespectatorii**

Click! Sănătate

**Ce înseamnă să fii
sapiosexual. Semne
care arată că și tu ai
putea fi**

Sâmbătă, 13 Mai 2023

 adevărul.ro

Home [Știri interne](#) ▼ [Știri locale](#) ▼ [Știri externe](#) ▼ Politică Economie Sport

© Toate drepturile rezervate Adevarul Holding 2023

Din rețeaua Adevărul Holding: [Adevarul.ro](#) [Click.ro](#) [ClickPoftaBuna.ro](#) [ClickSanatate.ro](#)

[ClickPentruFemei.ro](#) [DilemaVeche.ro](#) [OkMagazine.ro](#) [Historia.ro](#)

 REPERIO

